

[Socialministeren.]

mangler, og man begyndte derfor at skelne mellem værdige og uværdige trængende.

I den følgende tid blev forskellige former for hjælp udskilt fra fattighjælpsbestemmelserne, og ved fattigloven af 1891 blev den sondring mellem værdige og ikke-værdige, som havde dannet sig i praksis, optaget i loven. Imidlertid var den eneste virkelige betydningsfulde gruppe af trængende, der blev undtaget fra den egentlige fattigforsørgelse, de, der blev trængende på grund af alder.

I tiden fra fattigloven op til socialreformen var der fortsat skred i udviklingen, idet forskellige former for hjælp i tilfælde af sygdom eller legemlige eller åndelige defekter blev undtaget fra fattighjælpsområdet. Grundloven af 1915 fastholder imidlertid det afgørende princip fra 1849-grundloven, nemlig at fattighjælp udelukker fra valgret.

Ved socialreformen skete der en ny væsentlig udvidelse af det område, indenfor hvilket hjælp kan ydes uden tab af valgret; men næsten mere betydningsfuld var den ændring, forsorgsloven fastslog i de grundlæggende synspunkter. Medens reglen efter fattigloven lød sådan, at al hjælp medførte fattighjælps virkning, medmindre der var gjort udtrykkelig undtagelse i særlige tilfælde, så vendte Steincke nu reglen om, således at det i forsorgslovens § 1 slås ganske klart fast, at modtagelse af offentlig hjælp kun medfører indskrænkninger i modtagerens borgerlige retsstilling i det omfang, det udtrykkelig er bestemt. Af sådanne bestemmelser findes ganske vist en lang række. De er opregnet i en oversigt, som findes i bemærkningerne til lovforslaget. Rent eksempelvis skal jeg nævne tilsnigelse af hjælp, uordentlig livsførelse, hjælp til personer, der ikke har holdt deres sygekasse i orden, forsømmelige forsørgere, langvarigt understøttede o. s. v.

Det siger sig selv, at det ikke har været noget rent tilfælde, at man i to tidligere grundlove, og altså i en periode af mere end 100 år, har haft regler nedlagt i selve grundloven om, at fattighjælp og valgret er uforenelige ting. Dette har naturligvis været udtryk for grundlæggende tanker i folkestyret både i 1849 og 1915. Det er regeringens opfattelse, at folkeopinionen på dette

område ikke længere er den samme. Dette fremgår bl. a. deraf, at der ved grundloven af 1953 er sket den radikale ændring, at det nu i § 29 udtales, „at det bestemmes ved lov, i hvilket omfang straf og understøttelse, der i lovgivningen betragtes som fattighjælp, medfører tab af valgret“, og slår vi efter i forfatningskommissionens betænkning, som indeholder motiverne til grundloven, ser vi, at der var enighed om at henskyde det til den almindelige lovgivning at afgøre, i hvilket omfang fattighjælp skal medføre tab af valgret. Det betyder i virkeligheden en fundamental ændring i lovgiverens syn på forholdet mellem fattighjælp og valgret, når man lader dette spørgsmåls afgørelse glide bort fra at være et absolut princip i grundloven og overlader det til den almindelige lovgivning at træffe bestemmelse. Heri ligger en ganske tydelig opfordring til nu at tage et afgørende skridt videre frem, og det er det, der sigtes på med det lovforslag, jeg her fremsætter.

Lovforslaget går altså ud på at fjerne samtlige bestemmelser om tab af valgret som følge af oppebåren hjælp.

Medens enhver antagelig vil være enig i, at de bestemmelser, der berører folk deres valgret på grund af hjælp, som er oppebåret under langvarige perioder af sygdom eller uforskyldt arbejdsløshed, bør bortfalde, er det nok muligt, at nogle rent umiddelbart vil sige som så, at hvor det drejer sig om selvforskyldt trang, kan reglerne om tab af valgret i og for sig ikke være urimelige.

Nu er forholdet jo imidlertid det, at lovgivningsmagten på et andet tilsvarende område har taget et ganske klart og ubetinget standpunkt. Jeg tænker her på straffede personers valgret. Også dette spørgsmål er nemlig i den nye grundlov henskudt til lovgivningsmagtens afgørelse, og denne afgørelse er truffet i folketingsvalgloven, hvori man ikke optog nogen bestemmelse om, at straf udelukker fra adgangen til at vælge til folketinget.

Lovgivningsmagten fulgte her det forslag, som var stillet af valglovskommissionen, og det er værd at notere, at der i kommissionen var enighed angående dette vigtige spørgsmål. Kommissionen fremhæver, at den i sine overvejelser har lagt